

у пологовій залі та палаті інтенсивної терапії. Проведення клінічних розборів новонароджених з різними патологічними станами та конференцій у вигляді ролевих ігор сприяє підвищенню якості підготовки молодих спеціалістів з неонатології.

Література:

1. Тондій Л.Д. Роздуми про післядипломну освіту / Л.Д. Тондій, С.І. Ткач, О.Л. Тондій // Проблеми сучасної медичної науки та освіти. - 2010. - №1. - С. 58-60.
2. Шуцько Є.Є. Нові підходи до навчання в інтернатурі лікарів - неонатології / Є.Є. Шуцько, О.Т. Лакіна // Проблеми безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів. Збірник праць. - Київ, 2007. - С. 653-655.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ КАФЕДРИ СТОМАТОЛОГІЇ

Соколова І.І., Герман С.І., Денисова О.Г., Томіліна Т.В.,
Скидан К.В., Стоян О.Ю., Ярошенко О.Г.

Перехід України до відкритого демократичного суспільства робить необхідним визначення, гармонізацію та затвердження нормативно-правового забезпечення в галузі освіти з урахуванням вимог міжнародної та європейської систем стандартів та сертифікації. Це, у свою чергу, вимагає застосування нових підходів у підготовці та оцінювання навчальних досягнень студентів і лікарів-інтернів [1, 2]. Саме цим пояснюється перехід від надання знань, умінь і навичок, що забезпечували освіченість випускників більше в загальних, професійно-теоретичних та менше – у професійно-практичних питаннях, до формування компетенцій, що характеризують випускника з точки зору прав, обов'язків, поглядів та поведінки стосовно сфери їхнього використання (компетентності) [3, 4]. Крім того, розвиток професійної сфери всіх галузей, підвищені вимоги до якості вищої освіти, зокрема медичної, з одного боку, та невідповідність їм результатів підготовки за діючою системою, встановили те протиріччя, яке визначило проблему вдосконалення спеціальної підготовки лікарів-інтернів стоматологічного профілю.

Так, уже стає недостатнім формування в майбутнього фахівця уявлень про існуючі способи отримання знань, їх застосування на практиці. Виникла потреба в становленні та проявленні індивідуальності людини, у формуванні в наших вихованців умінь самостійно отримувати та застосовувати способи виконання професійної діяльності. Тому сучасна медична освіта, зокрема для лікарів-стоматологів, орієнтована

на підготовку не тільки кваліфікованого, а насамперед компетентного фахівця.

Через вищезазначене теоретичне обґрунтування, встановлення складових спеціальної компетенції та розробку методики її формування в лікарів-інтернів стоматологічного профілю слід вважати актуальним та необхідним для сьогодення післядипломної освіти.

Саме на формування спеціальної компетенції спрямована підготовка лікарів-інтернів стоматологічного профілю. Вона узагальнює попередню підготовку, поглиблює її і, по суті, визначає результат усієї професійної підготовки. Тому основним результатом навчання повинне бути формування професійно необхідних якостей і здібностей на основі оволодіння відповідними знаннями й уміннями.

За підсумками нашого досвіду, структуру спеціальної компетенції мають встановлювати елементи, подані в таблиці 1.

Таблиця 1

Зміст спеціальної компетенції

Складові спеціальної компетенції	Загальний зміст складових спеціальної компетенції
1	2
Професійна спрямованість	Прояви інтересу до професії, бажання виконувати свої обов'язки на належному рівні і, відповідно, свідомо й критично засвоювати відповідні знання й уміння під час навчання, прояви самостійності й ґрунтовності в прийнятті рішень, прагнення до постійного самовдосконалення й професійного зростання
Професійні знання	Знання про об'єкти професійної діяльності (відмінні ознаки, види, конструкція, переваги і недоліки, призначення тощо) та способи їхнього використання під час виконання професійних обов'язків
Професійні уміння	Уміння виконувати професійні дії, зазначені в посадових обов'язках фахівців щодо кваліфікаційних вимог
Професійні здібності	Здібності, що обумовлюють певну характеристику виконуваних професійних дій (просторову, часову, якісну, кількісну), і здібності, що обумовлюють певне особистісне ставлення до виконання професійних дій (отримуються на основі тих якостей, що є найбільш цінними щодо конкретної справи)
Професійні якості	Необхідне відношення фахівця до процесу й результату професійної діяльності

При більш докладній характеристиці складових спеціальної компетенції лікаря-інтерна стоматологічного профілю слід зазначити, що професійна спрямованість – це ще усвідомлення ролі власної професійної

діяльності в забезпеченні здоров'я населення, своєчасного надання стоматологічної допомоги хворим, значення нормативно-правової бази щодо організації та здійснення діагностичних та лікувальних заходів, знань особливостей перебігу захворювань, заходів профілактики та методів лікування для планомірного засвоєння навчального матеріалу та компетентного виконання надалі посадових обов'язків.

Професійні знання обов'язково повинні охоплювати принципи організації надання медичної допомоги населенню; нормативно-правові акти, що визначають діяльність органів і закладів охорони здоров'я; клініку, діагностику, диференційну діагностику, лікування та профілактику основних стоматологічних захворювань у різні вікові періоди; види пломбувальних та інших зуботехнічних матеріалів; клініку, діагностику, лікування та профілактику невідкладних станів.

Професійні уміння лікарів-інтернів стоматологічного профілю мають бути спрямованими на своєчасну профілактику стоматологічних хвороб; грамотне здійснення обстеження й діагностики; вибір раціональних та індивідуалізованих методів і засобів надання стоматологічної допомоги; розробку й реалізацію ефективних лікувальних технологій.

Формування професійно важливих здібностей, на наш погляд, має бути спрямоване на розвиток можливостей майбутніх лікарів-стоматологів у напрямку взаємодії з населенням різних соціальних та вікових груп; чуйного ставлення до хворих; швидкого реагування в будь-якій ситуації та надання комплексної допомоги з приводу різних аспектів сучасної стоматології.

І, безперечно, більше уваги слід приділяти вихованню в інтернів-стоматологів таких професійно важливих якостей, як акуратність, охайність, аналітичність мислення, вимогливість, витримка, відповідальність за отримані результати, впевненість у собі, гнучкість поведінки, ґрунтовність, гуманність, доброзичливість, доброта, емоційна стійкість, зібраність, професійна ерудиція, ініціативність, інтелігентність, комунікабельність, критичність мислення, культура мовлення, логічність мислення, моральність, наполегливість, організованість, спостережливість, оптимізм, такт, порядність, прагнення до вдосконалення в професійному та особистісному плані, прагнення оптимізації стоматологічної допомоги, працьовитість, привітність, принциповість, рівновага, рішучість, самовідданість, самовладання, спостережливість, справедливість, стійкість до тривалого розумового й фізичного навантаження, толерантність, цілеспрямованість, чесність, чуйність, швидкість реакції.

Таким чином, можна стверджувати, що одним з напрямків покращання якості професійної підготовки лікарів-інтернів може бути застосування комплексного підходу при формуванні всіх складових спеціальної компетенції майбутніх фахівців-стоматологів.

Література:

1. Волосовець О.П. Завдання вищої медичної школи України щодо інтеграції до світового освітнього простору / О.П. Волосовець // Проблеми впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу: навч.-метод. конф. (27 січня 2010 р., Одеса): тези доп. – Одеса: ОДМУ, 2010. – С. 3–4.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / [під заг. ред. О.В. Овчарук]. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с. – (Бібліотека з освітньої політики).
3. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: [матеріали до першої лекції / уклад. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков]; відп. ред. М.Ф. Степко. – К.: Изд., 2004. – 60 с.
4. Чемерис І. Нові вимоги до спеціаліста: поняття компетентності й компетенції // Вища освіта України, 2006. – №2. – С. 84–88.

**МАГІСТРАТУРА – СКЛАДОВА ЧАСТИНА
НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ**

Соколова І.І., Денисова О.Г., Стоян О.Ю., Ярошенко О.Г.

У зв'язку з реформуванням вищої освіти в Україні підготовка магістрів набуває все більшої актуальності [1, 2].

Магістратура – рівень вищої професійної освіти, що дозволяє поглибити спеціалізацію з певного професійного напрямку. Ступінь «магістра» передбачає більш глибоке оволодіння теорією за обраним профілем і підготовку лікаря-інтерна до майбутньої науково-дослідної діяльності.

Магістерська дисертація – це самостійна науково-дослідна робота, яка здійснює кваліфікаційну функцію та виконується з метою публічного захисту й отримання академічного ступеня магістра. Основне завдання її автора полягає в тому, щоб продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Магістерська робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки магістра, з іншого – самостійним оригінальним науковим дослідженням учорашнього студента.

Важливим фактором, що веде до науково-технічного прогресу в медицині, є забезпечення постійного припливу молодих фахівців у лави дослідників. Однак навчальна програма, що існує в медичних ВНЗ, не передбачає початкову підготовку наукових кадрів.

Початковим етапом до вступу до магістратури є участь студента медичного ВНЗ в науковому гуртку при клінічній кафедрі, але, як показує практика, це ВНЗ «самостійною науковою діяльністю» студента вважати не завжди можна, тому що кураторство з боку викладачів інколи буває надмірним, і студент недостатньо орієнтується в науковій літературі, не розуміє мети дослідження, проведеного під керівництвом викладача, тому